

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoP/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420201510
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8420201510.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom ÚPSVaR C., dieťa matky D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., E. XXX/XXX, zastúpenej JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., so sídlom Južná trieda 28, Košice 040 01, a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, zastúpeného JUDr. Marcelom Mašanom, so sídlom Školská 257, 059 91 Veľký Slavkov, o návrhu otca na úpravu styku s mal. dieťaťom a vzájomnom návrhu matky o zvýšenie výživného, o odvolaní matky maloletého A. proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 5P/104/2020-151 zo dňa 21.02.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch III., IV. a VI.

Zrušuje rozsudok vo výroku V. a konanie v tejto časti zastavuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „sud“) rozhodol takto

„I. Mení rozsudok Okresného súdu Kežmarok z 18. 04. 2018, č. k. 5P/110/2017 - 114, v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, tak, že otec F. B., nar. XX. XX. XXXX, je oprávnený stretávať sa s maloletým A. B., nar. XX. XX. XXXX, každú poslednú stredu v mesiaci v čase od 15.00 h do 17.00 h na H. I., F. D. A. G. C. za prítomnosti pracovníka H. I., F. D. A. G. C., a každú druhú sobotu, počnúc dňom 26. 02. 2022, v čase od 13.30 h do 17.30 h, za prítomnosti matky.

V stanovený deň a čas si otec maloletého vyzdvihne v mieste bydliska maloletého a po skončení realizácie styku v stanovený deň a čas odovzdá maloletého matke v mieste bydliska maloletého.

Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť.

II. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že styk z vážneho dôvodu nebude môcť byť zrealizovaný, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi 24 hodín pred začatím styku, a to prostredníctvom SMS správy.

III. Mení rozsudok Okresného súdu Kežmarok z 18. 04. 2018, č. k. 5P/110/2017 - 114, v časti výživného, tak, že zvyšuje výživné zo sumy 130 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne, ktorú je otec povinný prispievať na výživu mal. A. vždy do 15. dňa v mesiaci matke, od 04. 03. 2021 do budúcnosti.

IV. Dlhé výživné za obdobie od podania vzájomného protinávruhu matky, t. j. od 04. 03. 2021 do 15. 02. 2022, v sume 120 eur povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 10 eur mesačne, so začiatkom platenia v mesiaci marec 2022, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci matke, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

V. Ukladá rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a psychologickému poradenstvu podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Žiaden z účastníkov nemá pr á v o náhradu trov konania.“

Citoval ustanovenie čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 5, § 28 ods. 1 a 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2 a 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení zákonov (ďalej aj ako „ZoR“).

V odôvodnení uviedol, že predmetom tohto konania bola úprava rodičovských práv a povinností k mal. A., a to návrh otca na zmenu úpravy styku s maloletým a vzájomný návrh matky na zvýšenie výživného o 50 eur mesačne od 04.03.2021. Vo vzťahu k návrhu matky na zvýšenie výživného súd prvej inštancie uviedol, že ho matka odôvodnila skutočnosťou, že maloletý nastúpil do J. a otcovi odpadla povinnosť prispievať jej príspevkom na výživu rozvedenej manželky v sume 50 eur od apríla 2021. Naposledy bolo výživné otca upravené v prípade maloletého rozsudkom tamojšieho súdu č.k. 5P/110/2017-114 zo dňa 18.04.2018, kedy bolo určené výživné vo výške 130 eur mesačne, a to od 20.06.2017 vždy do 15.dňa v mesiaci matke maloletého. Maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje matka. Od poslednej úpravy výživného v prípade maloletého uplynuli skoro 4 roky. Prvoinštančný súd zistil, že pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane maloletého, v čase poslednej úpravy mal maloletý necelý rok, bol ešte batol'atom, doma s matkou, ktorá mu zabezpečovala celodennú starostlivosť. V súčasnej dobe bude mať X rokov, navštevuje K. J.. Výdavky mal. A. tvoria výdavky najmä na J. v sume 45,45 eura, potom ešte strava doma, ošatenie, obuv, hygienické potreby, hračky, ktoré zabezpečuje synovi len v minimálnom rozsahu vzhľadom na jej príjem. Súd prvej inštancie skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Príjem matky je momentálne vo výške 210 eur titulom nemocenského, rodinné prídavky a výživné na syna v sume 130 eur mesačne. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 150 eur, nakoľko touto sumou prispieva svojim rodičom na bývanie, tv magio platí zvlášť 25 eur mesačne. Strava pre ňu i syna je 150 eur mesačne, telefón 17,50 eura mesačne. Platí ešte úver 61,75 eura mesačne. Potom má bežné výdavky spojené s hygienickými potrebami, ošatením a obuvou pre seba. Pokiaľ ide o príjem otca, tento má príjem v sume 300 eur mesačne. Navrhovateľ zo svojho príjmu platí výživné pre syna v sume 130 eur mesačne. Jeho pravidelné mesačné výdavky sú okrem týchto výdavkov ešte vo výške 80 eur na bývanie, cestovné výdavky v sume 40 eur a 80 eur na ošatenie, hygienu a na stravu. Celkovo pravidelné mesačné výdavky otca, vrátane toho, čo hradí navrhovateľke, resp. svojmu synovi, sú cca 330 eur. Nakoľko však jeho príjem je nižší, náklady prevyšujúce jeho príjem uhradza jeho matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a ktorá uhradza náklady na bývanie a stravu. L. výživného a darčekom na Vianoce, či sviatok na výživu syna dobrovoľne inou sumou neprispieva. Súd prvej inštancie dospel k záveru o potrebe zvýšenia výživného o 10 eur mesačne zo sumy 130 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne od podania návrhu, t.j. od 04.03.2021, nakoľko mal za preukázané, že je v možnostiach otca platiť takto určené výživné. V prevyšujúcej časti návrh matky ohľadne zvýšenia výživného na maloletého zamietol, nakoľko prihliadal aj na výdavky maloletého syna a tiež na príjmy otca, ktoré nedosahujú ani minimálnu mzdu. Bol toho názoru, že k zvýšeniu súd musel pristúpiť, nakoľko na strane maloletého došlo k zmene pomerov, ktorými je jednak nástup do J. a jednak samotné plynutie času od posledného rozhodnutia, avšak vzhľadom na príjem otca zvýšil výživné len o sumu 10 eur mesačne. Taktiež súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za základné a nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletého zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa so synom nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti.

Zároveň súd prvej inštancie rozhodol aj o dlžnom výživnom, ktoré vypočítal otcovi za obdobie od 04.03.2021 do 15.02.2022, teda za 12 mesiacov po 10 eur za každý mesiac, čo celkovo činí sumu 120 eur. Vzhľadom na výšku dlžného výživného, ktoré celkovo činí čiastku 120 eur, platobné schopnosti otca,

ako aj súčasné pomery matky, povolil súd prvej inštancie splatenie dlžného výživného pre maloletého formou mesačných splátok spoločne s bežným výživným vo výške 10 eur mesačne, a to pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc mesiacom apríl 2022.

Súd prvej inštancie mal za preukázané, že komunikácia medzi rodičmi je komplikovaná a naštřená, prebieha len minimálne, pričom výsledkom je hádka. Preto v súlade s § 37 ods. 2 písm. d) ZoR rodičom uložil výchovné opatrenie podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu, nakoľko uložením tohto výchovného opatrenia môže dôjsť k náprave správania sa rodičov maloletého, ktorí v súčasnosti majú potenciú ohroziť alebo narušiť riadnu výchovu maloletého a k zlepšeniu vzájomnej komunikácie.

O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Bol to názoru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého A.. Je toho názoru, že zvýšenie výživného len o 10 eur nereflektuje potreby maloletého, plynutie času, majetkové pomery i možnosti a schopnosti otca. Z vykonaného dokazovania je zrejme, že otec vložil v roku 2019 vklad do spoločnosti A. A. s E., F. vo výške 41.426 eur. Teda disponuje, respektíve určite disponoval vyššou sumou peňazí, ktorú bol ochotný uvedeným spôsobom investovať. Otec namiesto toho, aby nejakým spôsobom podporil svojho syna, jeho životnú úroveň, vzdelávanie či výchovu, týchto 41.426 eur radšej investoval do predmetnej spoločnosti. Argumentáciu jeho právneho zástupcu spočívajúcu v zlej finančnej kondícii tejto firmy nepovažovala za podstatnú. Neprimerané riziko plynúce z investície otca nemôže byť na ujmu maloletého. Navyše otcovi dieťaťa odpadla povinnosť platiť výživné rozvedenej manželke vo výške 50 eur mesačne. O túto sumu matka prišla a jej príjem sa znížil. Teda, čo sa týka majetkových pomerov otca, okrem slušných úspor má aj každomesačné výdavky nižšie o 50 eur. Z uvedeného je zrejme, že od posledného rozhodnutia o výživnom v roku 2018 sa majetkové pomery otca podstatne zlepšili. Naproti tomu, výdavky na maloletého narástli, ako uvádza v rozsudku samotný súd, už nie je batofa. A. je chlapec v I. veku, ktorému treba často kupovať oblečenie, hračky, športové potreby, drogeriu a iné. Výdavky na stravu maloletého rovnako narástli. Len mesačný poplatok za K. J., ktorú navštevuje, predstavuje 45,45 eura. Zmena pomerov na strane otca, matky a maloletého nebola v rozsudku správne odzrkadlená na výške výživného. Otec je od posledného rozhodovania o výživnom mesačne bohatší o 50 eur, matka o 50 eur chudobnejšia, pričom len výdavky na J. predstavujú 45,45 eura. Navyše, ako bolo preukázané, otec disponoval značnou sumou peňazí, ktoré riskantne investoval, namiesto toho, aby umožnil svojmu synovi zdieľať jeho životnú úroveň. Ďalej uviedla, že z vykonaného dokazovania je zrejme, že matka otcovi v styku nebráni a práve otec je ten, kto nedodržiava pravidlá. Obvinenia voči matke sú vymyslené a ich cieľom je pravdepodobne len zakryť nezáujem otca. Ani správy z ÚPSVaR neobsahujú zmienku o tom, že by matka bránila otcovi stykať sa s maloletým. Na základe uvedeného je to názoru, že V. výrok rozsudku o povinnosti oboch rodičov podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu po dobu 6 mesiacov nie je správny, nakoľko matka svojim správaním nedala súdu dôvod na takýto postup. Navyše je takáto povinnosť v dĺžke 6 mesiacov skutočne časovo náročná. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie, zmenil nasledovne:

„III. M e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok z 18. 04. 2018, č. k. 5P/110/2017 - 114, v časti výživného, tak, že zvyšuje výživné zo sumy 130 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne, ktorú je otec povinný prispievať na výživu mal. A. vždy do 15. dňa v mesiaci matke, od 04. 03. 2021 do budúca.

IV. Dlžné výživné za obdobie od podania vzájomného protinávru matky, t. j. od 04. 03. 2021 do 15. 02. 2022, v sume 600 eur p o v o l u j e otcovi splácať v mesačných splátkach po 50 eur mesačne, so začiatkom platenia v mesiaci marec 2022, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci matke, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

V. U k l a d á otcovi povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a psychologickému poradenstvu podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.“

Vo vyjadrení k odvolaniu matky kolízny opatrovník zotrval na svojom vyjadrení zo dňa 21.02.2022, ktoré urobil do zápisnice o pojednávaní v konaní o úprave styku otca s mal. dieťaťom a protinávru matky na zvýšenie výživného na mal. A.. Od poslednej úpravy výživného v roku 2018 rozsah potrieb mal. dieťaťa podstatne vzrastá, čo súvisí s jeho prirodzeným rastom. Zvyšujú sa náklady na výživu, ošatenie, obuv,

hygienické potreby, dieťa navštevuje I. zariadenie, čím sa zvýšili výdavky matky na úhradu stravného, školného a na zdravotnú starostlivosť. Vo výroku V. súd prvej inštancie uložil rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a psychologickému poradenstvu podľa § 37 ods. 2 písm. d) ZoR po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Je to názoru, aby sa uvedenému poradenstvu podrobili obaja rodičia maloletého dieťaťa, nie iba otec dieťaťa.

K odvolaniu matky sa vyjadril aj otec maloletého A.. Uviedol, že výška výživného bola už pôvodne nastavená tak, aby toto zabezpečilo potreby na dlhšiu dobu, aby výživné nebolo potrebné upravovať následne. Skutočnosť, že otec je zapísaný ako vlastník peňažného vkladu vo výške 41.426 eur neznamena, že takúto sumu do spoločnosti A. A.'s E., F. vložil, a že takouto finančnou hotovosťou disponoval. Výška obchodného podielu nevyjadruje reálnu hodnotu peňazí, ani hodnotu spoločnosti a právny zástupca matky by mal mať vedomosť, že nominálna hodnota obchodných podielov nevyjadruje reálnu hodnotu spoločnosti. Hodnota spoločnosti je odrazom výkonnosti. Je zrejme, že spoločnosť je od roku 2019 v strate. Otec nemá zo spoločnosti žiadne ekonomické benefity, a teda výška prípadného výživného by mala byť odrazom vyplatených ziskov. Ako je zrejme z predložených účtovných závierok spoločnosti A. A.'s E., F., spoločnosť je dlhodobo v strate. Skutočnosť, že otcovi odpadla povinnosť platiť výživné rozvedenej manželke, nič nehovorí o jeho skutočných zárobkových možnostiach. Súdu opakovane preukázal výšku svojho príjmu s tým, že tento žil pod hranicou chudoby a jeho príjem po vyplatení výživného bol nižší ako príjem dieťaťa a matky, teda tento argument je neprijateľný a neakceptovateľný. Ak narástli výdavky maloletého, narástli aj výdavky otca, pričom príjem otca sa čisto matematicky nezvýšil. Tvrdenia matky o nezáujme otca o dieťa boli jednoznačne vyvrátené. Poukázal na stanovisko psychológa kolízneho opatrovníka, keď sa otec snažil postupovať v súlade s týmito pokynmi. Matka nemala záujem spolupracovať s kolíznym opatrovníkom na budovaní vzťahu otca s dieťaťom. Navrhol preto odvolanie matky ako nedôvodné zamietnuť. Uplatnil si trovy konania, nakoľko zo strany matky ide o zjavne svojvoľné uplatňovanie práva a jediným cieľom je ďalej naštříbiť rozpor s otcom dieťaťa, aby tento stratil akúkoľvek chuť sa s dieťaťom kontaktovať.

K vyjadreniam kolízneho opatrovníka a otca podala vyjadrenie matka, podľa ktorej skutočnosť, na ktorú poukázal otec, že nemá žiadne benefity zo spoločnosti, do ktorej vložil peňažný vklad, nič nemení na tej skutočnosti, že tieto finančné prostriedky mohol použiť iným spôsobom, a to tak, že mal bez pochyb podporiť svojho syna, jeho životnú úroveň, vzdelávanie či výchovu. Otec a jeho právny zástupca neustále hovorili o zlej finančnej situácii, ale napriek tomu bol otec schopný vložiť tak vysoký peňažný vklad do obchodnej spoločnosti za účelom podnikania a teda bral na seba aj zodpovednosť v súvislosti s podnikaním. Vo vzťahu k tvrdeniu otca, že tvrdenia matky o nezáujme otca o dieťa boli jednoznačne vyvrátené, pričom poukázal na stanovisko psychológa kolízneho opatrovníka, keď sa otec snažil postupovať v súlade s týmito pokynmi, uviedla, že takéto tvrdenie sa nezakladá na pravde. Vychádzajúc zo správy kolízneho opatrovníka nikde nie je uvedená taká skutočnosť, že by tvrdenia matky o nezáujme o dieťa boli vyvrátené. Pri detailnom pohľade na obsah zápisníc z jednotlivých pojednávaní je jasné, preukázateľné, že otec neprejavuje skutočný záujem, mnohokrát sa vôbec neozval svojmu synovi, prípadne sa mu ozýval v nevhodný čas, keď sám otec vedel, že maloletý A. spí, nakoľko má svoj režim. Nestotožnila sa s nariadením výchovného opatrenia, čo aj napadla v podanom odvolaní. Z vykonaného dokazovania je zrejme, že matka otcovi v styku nebráni a práve otec je ten, kto nedodržiava pravidlá. Obvinenia voči matke sú vymyslené a ich cieľom je pravdepodobne len zakryť nezáujem otca. Ani správy kolízneho opatrovníka neobsahujú zmienku o tom, že by matka bránila otcovi stykať sa s maloletým. Na základe uvedeného je toho názoru, že V. výrok rozsudku o povinnosti oboch rodičov podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu po dobu 6 mesiacov nie je správny, nakoľko matka svojim správaním nedala súdu dôvod na takýto postup. Samotná matka sa zúčastnila poradenstva, ale nebolo potrebné, aby sa ho aj naďalej zúčastňovala, pričom poradenstvo mal absolvovať iba otec. Navyše je takáto povinnosť v dĺžke 6 mesiacov skutočne časovo náročná.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku / ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že výroky rozsudku o bežnom výživnom a dlžnom výživnom je potrebné potvrdiť a výrok V. o uložení výchovného opatrenia je potrebné zrušiť a v tejto časti konanie zastaviť.

Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo okrem úpravy styku otca s maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX posúdenie protinávru matky maloletého A. na zvýšenie výživného z posledne určenej sumy 130 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne, z dôvodu existencie rozhodujúcich okolností pre výšku a ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti, a to nástupu mal. A. do K. J. a odpadnutím povinnosti otca prispievať jej príspevkom na výživu rozvedenej manželky v sume 50 eur od apríla 2021. Súd prvej inštancie upravil dlžné výživné, ktoré vypočítal otcovi za obdobie od 04.03.2021 do 15.02.2022, v celkovej výške 120 eur, ktoré mu povolil splácať v mesačných splátkach po 10 eur mesačne. Zároveň uložil rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu po dobu 6 mesiacov.

V zmysle odvolacích námietok matky mal. A. predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov prvoinštančného súdu, ktoré ho viedli k len k čiastočnému vyhovneniu návrhu matky mal. A. o zvýšenie výživného na sumu 140 eur mesačne, nakoľko na strane maloletého došlo k zmene pomerov, ktorými sú jednak nástup do K. J. a jednak samotné plynutie času od poslednej úpravy výživného, pričom prihliadol na príjmové pomery otca, ktoré nedosahujú ani minimálnu mzdu.

Odvolacia argumentácia matky mal. A. vo vzťahu k čiastočnému vyhovneniu návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti na sumu 180 eur bola v podstate založená na tvrdení, že zvýšenie výživného len o 10 eur nereflektuje potreby maloletého po nástupe do K. J., plynutie času, majetkové pomery (po odpadnutí povinnosti otca platiť príspevok na výživu rozvedenej manželky) i možnosti a schopnosti otca. Poukázala na to, že neprimerané riziko plynúce z investície otca v spoločnosti A. A. s trade nemôže byť na ujmu maloletého A..

Podľa § 62 ods. 1 a 2 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 a 5 ZoR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o výživnom opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov. Zákon o rodine ani nevyžaduje tak ako CMP, aby išlo o podstatnú zmenu. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia posledného upravujúceho rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne – okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne – vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (súd je povinný skúmať príčiny), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb – u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky (predškolač – prvý stupeň – druhý

stupeň – stredná škola – vysoká škola), zmena majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že vo vzťahu k maloletému A. bola vyživovacia povinnosť naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k. 5P/110/2017-114 zo dňa 18.04.2018, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, ktorou okrem iného bol otec zaviazaný prispievať na výživu mal. A. mesačne sumou 130 eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 20.06.2017 k rukám matky.

Je nepochybné, že mal. deti postupom času fyzicky aj spoločensky dospievajú, kladú na rodičov zvýšené požiadavky na stravné, ošatenie, obuv, hygienické potreby či spoločenské vyžitie. Dôležitým kritériom posudzovania odôvodnených potrieb je aj ich školská dochádzka, ktorá prechádza jednotlivými stupňami vzdelania. Mal. A. už nie je batola, je v I. veku a nastúpil do K. J., čo je podstatný rozdiel oproti ročnému dieťaťu, akým bol v čase posledného rozhodovania Okresného súdu Kežmarok, a preto nie je dôvod pochybovať o tom, že jeho výdavky od toho času vzrástli, čoho dôkazom sú aj výdavky na J. vo výške 45 eur. V tomto smere sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že na strane oprávneného došlo k zmene pomerov rozhodných pre zvýšenie jeho výživného.

V súvislosti s jeho pomermi je rozhodné, že mal. A. žije v spoločnej domácnosti s matkou u jej rodičov, pričom jej príjmové pomery sú nízke. Matka má momentálny príjem z nemocenského poistenia vo výške 210 eur, inak jej príjem z pracovnej činnosti predstavoval sumu 300 eur mesačne, ďalej je to 130 eur z výživného od otca a 25 eur v podobe prídavku na dieťa. Jej príjem prevyšujú výdavky cez 400 eur mesačne (bývanie, strava, úver, tv, telefón, J.), nezapočítajúc ešte bežné výdavky na ošatenie, obuv, hygienické potreby pre matku a mal. A..

Nepochybne došlo k zmene aj na strane otca, a to vo vzťahu k odpadnutiu povinnosti platiť príspevok na výživu rozvedenej manželke vo výške 50 eur mesačne, a to na základe rozsudku 5Pc/23/2020 zo dňa 04.03.2021, ktorým súd zrušil vyživovaciu povinnosť otca voči matke, určenú rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 3Pc/27/2017 - 42 z 08.12.2017, a to odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Je teda zrejmé, že týmto došlo k zníženiu výdavkov na strane otca, ktoré sa teraz pohybujú okolo 330 eur mesačne (výživne na mal. A., bývanie, cestovanie do práce, strava, ošatenie). Napriek tomu je však príjem otca nízky, hlboko pod minimálnou mzdou, keď sa pohybuje okolo 300 eur v čistom mesačne zo zamestnania.

Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením otca, že skutočnosť, že vložil vklad vo výške okolo 41.426 eur do spoločnosti A. A.' E. F. ešte neznamená, že otec aj takouto sumou disponuje. Z predloženého daňového priznania pred súdom prvej inštancie a údajov z webovej stránky www.finstat.sk je zrejmé, že táto spoločnosť je v strate od roku 2019 a teda logicky nemá žiaden zisk, ktorý by bol vyplatený otcovi, tak ako to opísal súd prvej inštancie v bode 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Výška prípadného výživného by mala byť odrazom vyplatených ziskov a pokiaľ bude spoločnosť dosahovať zisk, a ako aj povedal sám otec, že sa spoločnosť rozbieha po postupnom uvoľňovaní po epidémii, je tu opätovná možnosť podať návrh na začatie konania o zvýšenie výživného, v rámci ktorého sa už zohľadní výška vyplateného zisku otcovi, a ktorá môže v budúcnosti významnou mierou podporiť a zvýšiť jeho životnú úroveň.

Pokiaľ sa dieťa nachádza vo výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča, je tu povinnosť druhého rodiča kompenzovať nedostatok vlastnej osobnej starostlivosti o dieťa platením súm určeného výživného. Správne poukázal súd prvej inštancie na ustálenú rozhodovaciu prax súdov vo veciach výživného, v zmysle ktorej sa výška vyživovacej povinnosti (ktorou sa podieľa na plnení všetkých jeho vyživovacích povinností) určenej súdom pohybuje obvykle v rozmedzí od 25 % do 30 % čistého mesačného príjmu povinného rodiča s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam prípadu. V danom prípade je u otca mesačný čistý príjem okolo 300 eur. Rozmedzie 25 % do 30 % z jeho príjmu predstavuje sumu celkového výživného okolo 100 eur voči mal. A., pričom v tomto prípade súd prvej inštancie upravil výživné na 140 eur, keď zohľadnil zmeny od poslednej súdnej úpravy v porovnaní so súčasnými možnosťami a príjmom otca. Napokon aj samotný kolízny opatrovník v konaní pred súdom prvej inštancie navrhol sumu výživného len vo výške 150 eur mesačne.

Na základe vyššie uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že okolnosti tohto prípadu umožňujú pristúpiť len k čiastočnému zvýšeniu výživného zo strany otca na sumu 140 eur mesačne.

Podľa 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: ... uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Ustanovenia týkajúce sa výchovných opatrení sú systematicky v Zákone o rodine zahrnuté do piatej hlavy pred zásahy do rodičovských práv a povinností rozhodnutím súdu. Situácie, kedy prichádzajú do úvahy, sú signálom, že vo vzťahoch medzi rodičmi a deťmi existujú poruchy, ktoré pokiaľ budú odstránené, nevyžadujú zásadnejší zásah do rodičovských práv a povinností. V § 37 ods. 2 písm. d) ZoR je okrem ďalších uvedených výchovných opatrení, ktorým súd uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu, ktoré je opatrením nižšej intenzity a o ktorom súd rozhoduje vtedy, ak dospeje k záveru, že v danom prípade je opatrenie miernejšieho charakteru postačujúce.

Hmotnoprávnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa. Odvolací súd zdôrazňuje, že cieľom odborného poradenstva je predovšetkým sledovať záujem maloletého dieťaťa, v prospech ktorého je mať fungujúci vzťah s oboma rodičmi a teda aj s otcom. Výchovné poradenstvo uložené súdom má zabezpečiť to, že maloleté dieťa sa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými zásadami spoločnosti, ktoré zahŕňujú aj právo dieťaťa na styk a rozvoj vzťahu s druhým rodičom, ktorému nebolo dieťaťu zverené do výchovy. Takto nariadené výchovné opatrenie by malo prispieť k naplneniu oprávnených práv a záujmov maloletého dieťaťa a tiež k tomu, aby matka získala schopnosť akceptovať úlohu a význam druhého rodiča pri výchove dieťaťa.

Podľa názoru odvolacieho súdu výsledky vykonaného dokazovania realizovaného na pojednávaní pred súdom prvej inštancie a tiež obsah súdneho spisu nesvedčia o potrebe uložiť rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd považuje za postačujúcu vo vzťahu k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi už samotnú úpravu styku medzi mal. A. a otcom za prítomnosti kolízneho opatrovníka, tak ako o nej rozhodol vo výroku I. súd prvej inštancie. Súdom prvej inštancie upravený styk otca s mal. A. tak, aby zahŕňal stretávanie sa otca so synom každú poslednú stredu v mesiaci na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v C. za prítomnosti sociálnej pracovníčky, ktorá by mohla napomôcť otcovi nadviazať kontakt so synom tak, aby nedochádzalo ku konfliktu medzi rodičmi v dôsledku problematickej komunikácie medzi nimi (bod 20. odôvodnenia rozsudku). O nedôvodnosti tohto výchovného opatrenia svedčí aj to, že už v konaní pred súdom prvej inštancie bola rodičom ponúknutá pomoc referátu poradensko - psychologických služieb, keď došlo k realizácii individuálnych osobných stretnutí medzi mal. A. a otcom a telefonických stretnutí s matkou, no došlo k pozastaveniu stretnutí maloletého s otcom, kým sa nevyrieši otázka skutočného záujmu rodičov o obnovu vzťahov. Súdom prvej inštancie nariadené výchovné opatrenie podľa názoru odvolacieho súdu vzťahu medzi rodičmi ešte viac našťfbi, pričom nezohľadňovalo ani výrazne nepriaznivú finančnú situáciu oboch rodičov.

Pokiaľ v budúcnosti vyvstane potreba uložiť takéto výchovné opatrenie, súd ex offa alebo na návrhu účastníka začne konanie a rozhodne o uložení výchovného opatrenia, ktorým uloží maloletému dieťaťu, resp. jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu s presným určením osoby, ktorá bude vykonávať takéto poradenstvo a jeho časového rozvrhu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o bežnom výživnom, výroku IV. o dlžnom výživnom a vo výroku VI. o trovách konania, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a vo výroku V. postupom podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP rozsudok zrušil a konanie v tejto časti v zmysle § 391 CSP zastavil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Obdobne ako súd prvej inštancie prihliadajúc na okolnosti tohto prípadu odvolací súd nepovažoval podanie odvolania zo strany matky za zjavne svojvoľné uplatňovanie práva a nevzhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať účastníkom náhradu trov konania podľa § 55 CMP.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).